

“Barcelona també ha de ser una ciutat dels Pirineus”

President de l'Associació d'Ens Municipals del Pirineu (AMPI), forner d'ofici i historiador de vocació, Joan Pous i Porta (Bellver de Cerdanya, 1943) ha dedicat bona part de la seva vida a la política local. Des que va entrar de regidor en el primer ajuntament democràtic del seu poble, Bellver, ha combinat la política amb el negoci familiar i la recerca històrica.

—**Calia una tercera gran associació municipalista a Catalunya, quan ja n'hi ha dues?**

—**Hi ha dues associacions municipals, però cap no representava l'especificitat del Pirineu. L'AMPI està format per 120 ajuntaments de pobles molt petits i resol problemes que generalment al Parlament passen desapercibuts, sobretot perquè molts serveis es compten a partir de la rendibilitat de persones assistides. Al Pirineu som poques persones i l'associació dona veu a una part de la població que no en tenia i que difícilment era escoltada. Hem aconseguit, per exemple, que no es tregui el servei de Correus de molts municipis petits. Aquestes gestions, no les demanis als alcaldes de l'Hospitalet o de Cornellà perquè ni saben que existeixen; en canvi, nosaltres les vivim cada dia. Vull dir, però, que no vam néixer per fer ombra a les dues associacions municipals catalanes; hi tenim una excel·lent relació.**

—**L'AMPI es va donar a conèixer sobretot per una iniciativa que proposava fer pagar els ciutadans per accedir als boscos pirinencs de propietat municipal. La iniciativa ha estat retirada per pressions?**

—**La proposta no ha reeixit perquè nosaltres no tenim prou infraestructura ni recursos. La implantació de la taxa és una feina que sense diners és impossible tirar endavant. No hi ha cap impost que sigui populista, però no hem rebut pressions. Hi ha una resolució del Parlament en què tots els partits excepte CiU van votar en contra de la taxa, però cal recordar que la cambra catalana no té competències, perquè la decisió és exclusivament**

municipal. La taxa es va aprovar sempre per majoria absoluta dels ajuntaments de l'AMPI i quan es vulgui es pot aplicar.

—**L'associació que presideix ha estat acusada de ser propera a CiU i s'afegeix a la ja molt marcada tendència bipolar del municipalisme català, marcat per la Federació de Municipis de Catalunya, propera a PSC i IC, i l'Associació de Municipis de Catalunya, propera a CiU. Creu que caldria superar aquesta divisió?**

—**La bipolarització la porten els mateixos ajuntaments. L'AMPI va néixer amb vocació d'integrar tot el Pirineu, sense mirar partits polítics. El que passa és que la majoria d'ajuntaments són de CiU, i per tant hi tenim un pes important, i és per això que hi ha hagut certes reticències del PSC i ERC. Pel que fa a l'Associació i a la Federació, crec que ja s'han entès quan hi ha hagut temes importants, com és el cas del projecte Localret. No estaria en contra de la funció sempre que no impliqués que la nova associació perdés el referent català.**

—**El moviment reivindicatiu de les comarques de muntanya neix amb la democràcia i l'anomenat Grup de l'Alt Pirineu. L'Institut de Desenvolupament del Pirineu pot ser un primer pas cap a la creació d'una administració pirinenca?**

—**El Pirineu té una personalitat específica, la mateixa que ens divideix o fa que tinguem poques relacions entre nosaltres. És a dir, cada comarca o cada vall és una realitat que té molt poques relacions amb la del seu costat per la manca de transversalitat. Crec que voler crear una organització territorial centralitzada seria un error. Sí**

que crec que cal aconseguir un reconeixement específic del Pirineu, però amb una organització per comarques totalment autònoma. Els consells comarcals són bons, pensem que les comarques pirinenques tenen l'origen en els antics comtats catalans i la gent d'aquestes comarques se sent aranesa, cerdana o pallaresa...

—Quins són els grans reptes pendents del Pirineu?

—El gran repte és la millora de les comunicacions. S'hauria de reforçar el transport ferroviari, perquè només es pot travessar amb certes garanties per les dues puntes de la serralada, Irun i Portbou. La permeabilitat del Pirineu és imprescindible si volem que prosperi. La inversió al Pirineu és cara i beneficia poca gent; bé, s'ho pensen, que beneficia poca gent; és una mala política compartida per França i Espanya. Aquest és el gran desastre.

—Els Pirineus en conjunt necessiten projectar-se més arreu del món com passa amb els Alps?

—Els Alps fa més de cent anys que els romàntics anglesos els van posar de moda i hi ha una tradició molt llarga. A més hi ha una sèrie de ciutats importants que en formen part, encara que no estiguin estrictament a la vora de les muntanyes i que els donen molta força. A la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) no hi ha només les comarques de muntanya, en forma part tot Catalunya; per tant, Barcelona en el món europeu seria una ciutat considerada alpina. Crec que el que cal és que Barcelona, Pamplona, Saragossa o Perpinyà treballin per ser també ciutats pirinenques com passa als Alps. Als Pirineus ens trobem que no tenim ciutats importants al darrere per fer-nos sentir a Europa o davant dels grans estats.

—En quin sentit caldria que s'impliquessin aquestes ciutats?

—Quan fem reunions els polítics de l'Ariège, del Berguedà, o de la Cerdanya per tractar de les infraestructures de l'eix E-9 entre Barcelona i Tolosa de Llenguadoc, jo sempre dic que trobo a faltar l'alcalde de Barcelona. I mentre aquestes grans ciutats siguin tan inconscients de la seva responsabilitat al

“El gran repte és la millora de les comunicacions. S'hauria de reforçar el transport ferroviari, perquè només es pot travessar el Pirineu amb certes garanties per Irun i per Portbou.”

territori, el Pirineu no tindrà mai força per tenir una projecció internacional. Lleida o Barcelona no han tingut mai vocació pirinenca i el Pirineu amb la feblesa de les seves dimensions és impossible que pugui competir amb ciutats com Ginebra o Chambéry.

—El Pirineu ha estat durant anys serralada de frontera, amb la Unió Europea aquest estigma ha començat a canviar?

—L'administració francesa ha estat molt “menfotista” pel que fa al Pirineu i no ho dic jo, ho diuen els meus col·legues de la Catalunya Nord.

—Des del seu partit s'ha acusat alguns dirigents polítics de muntanya de criticar per sistema. S'ajusta a la realitat aquesta crítica?

—Els pirinencs generalment no podem anar de pobres, però sí que hem d'anar de cars. Per exemple, un ajuntament del Pirineu ha de pagar la calefacció de l'escola durant tot el curs, mentre que un ajuntament de l'Ebre amb dos mesos passa, per tant gastem més. Podríem parlar de la retirada de la neu i d'altres temes que ens fan diferents. Tenim un greuge comparatiu per viure on vivim, i això no es compensa perquè no es reconeix i es discrimina la gent del Pirineu.

—Com a president d'un consell comar-

cal és partidari de canviar el règim actual de competències que tenen?

—Jo he criticat que se sigui poc sensible amb l'organització, perquè és la unitat perfecta al Pirineu i en general al món rural català. És una unitat assumible, jo com a president conec tota la comarca i el seus problemes i quan gestiono un assumpte ho faig amb un coneixement del territori molt elevat, i això no es pot fer des de la capital de província. L'àmbit comarcal si estigués més dotat de competències supliria els nou-cents ajuntaments amb només quaranta i escaig consells comarcals. Per tant, molts serveis que no poden oferir municipis petits de 50 o 100 habitants ho poden fer aquests organismes comarcals, com ja passa amb el transport escolar, els serveis socials o altres. Podríem gestionar molts més recursos i els serveis bàsics, però falten diners. Els consells han fet molt sobre la base dels recursos que han tingut. Crec que és l'única administració que hi hauria d'haver a Catalunya, després dels ajuntaments, no es necessiten ni diputacions, ni vegueries, els consells són interlocutors prou vàlids davant de la Generalitat.

Carles Pont